

Programmabegroting 2021-2024

gemeente
gouda

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Lasten in €
6.911.000

Baten in €
203.252.000

Percentage van totale uitgaven
2%

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen, de financiering, onvoorzien uitgaven en stelposten en ook de vennootschapsbelasting. Deze maken deel uit van Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (OZB, precariobelasting etc.). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de begroting geen overzicht met indicatoren.

De toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- financiering/treasury;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Op het taakveld treasury worden het renteresultaat en het resultaat op deelnemingen verantwoord.

Het renteresultaat wordt ook wel aangeduid als het saldo van de financieringsfunctie. Dit geeft het saldo weer tussen enerzijds:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken kortlopende middelen zoals kasgeld en middelen in rekening courant en
- de ontvangen rente (baten) over de uitzettingen, zoals deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen en anderzijds de rente die wordt doorberekend aan de producten, de investeringen en de grondexploitaties.

Het resultaat op deelnemingen bestaat uit ontvangen dividend van aandelen BNG. Cyclus en Oasen keren geen dividend uit. Naast dividend worden op deze post ook de ontvangen garantiepremies op verstrekte borgstellingen verantwoord.

Tot slot worden de kapitaallasten (rentelasten) voor deelnemingen in het aandelenkapitaal van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Cyclus N.V. en Oasen hier verantwoord.

Per saldo resteert een voordelig resultaat op het taakveld treasury van ongeveer € 3,5 miljoen in de jaren 2021 en 2022. In de daaropvolgende jaren daalt dit voordelig resultaat naar ongeveer € 2,5 miljoen als gevolg van de verlaging van het rentepercentage waartegen mag worden doorberekend aan producten, investeringen en grondexploitaties. In de paragraaf Financiering is een uitgebreide toelichting opgenomen.

3.8.3 Toelichting op algemene dekkingsmiddelen

Mutaties reserves

De bij dit onderdeel geraamde onttrekkingen zijn grotendeels een gevolg van de besluitvorming over de aanwending van de reserve sociaal domein en de algemene reserve. Zie verder hoofdstuk 5.3 Uiteenzetting van de financiële positie en hoofdstuk 5.9 Stand en verloop reserves. In de bijlagen zijn de reserves verder uitgesplitst.

Resultaat van de rekening (baten/lasten)

Dit taakveld toont in feite het begrotingssaldo, na alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het begrotingssaldo kent het volgende meerjarige verloop.

Bedragen * € 1.000	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo	-6.616	-1.251	-480	925

Een toelichting op de totstandkoming van dit resultaat is te vinden in het hoofdstuk Financiële begroting en meer specifiek in 5.5 Overzicht van baten en lasten. Het saldo wordt administratief technisch in 2021-2023 onttrokken en in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De OZB maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, OZB, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting, havengelden, staangelden, marktgelden en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De OZB kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen OZB worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de [Wet waardering onroerende zaken](#) (Wet WOZ).

Het tarief voor de heffing van de OZB wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2021 worden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2020. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Aan de lastenkant worden kosten geraamd voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging, inning, afhandeling bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de stationsparkeergarage voor jaarlijkse inkomsten. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Door de coronamaatregelen hebben diverse ondernemers het financieel zwaar. Deze ondernemers kunnen onder andere worden ondersteund door minder belasting te betalen. Daarom is voorgesteld om voor 2021 de tarieven voor toeristenbelasting en precario voor terrassen en het uitstellen van goederen op 0,00 vast te stellen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van de uitkering wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven zoals bij voorbeeld het aantal inwoners, het aantal woonruimten en andere sociale en fysieke kenmerken van de gemeente.

De hoogte van raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de periode 2021-2024 is gebaseerd op informatie uit de meicirculaire gemeentefonds 2020 van het ministerie van BZK. De raad is met de raadsinformatiebrief van 26 juni 2020 geïnformeerd over onder andere de uitkomsten van deze circulaire. In hoofdstuk 5.3 van deze begroting is de financiële uitwerking opgenomen.

De ingangsdatum voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is door de fondsbeheerders verschoven naar 1 januari 2022. Doelstelling daarbij is onder andere een kwaliteitsverbetering in de techniek van de verdeelmodellen voor zowel het sociaal domein als voor de klassieke taken van de gemeenten. Dit laat onverlet dat niet elke gemeente tevreden zal zijn met de uitkomsten en (opnieuw) herverdeeleffecten zullen ontstaan.

Over de resultaten van de septembercirculaire 2020 wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd. De uitkomsten worden bij de eerstvolgende begrotingswijziging verwerkt.

Overige baten en lasten

Binnen dit taakveld presenteert de gemeente de algemene lasten en baten, de post onvoorziene uitgaven algemeen en de stelposten voor nog toe te wijzen middelen. Binnen dit taakveld staan ook de loonkosten voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Er zijn geen voorschriften, of normen, over de omvang hiervan. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang zij nodig acht. De raming voor 2021 bedraagt € 151.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen, dat onder voorwaarden (onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar) kan worden aangewend. De hoogte van de onvoorziene uitgaven is in basis overigens niet bedoeld om omvangrijke afwijkingen binnen de begroting op te vangen. Daarvoor dient de beschikbare weerstandscapaciteit. Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Stelposten

Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemeen beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Het is wenselijk zo min mogelijk met stelposten te werken. Een positieve stelpost is nog toe te wijzen budget en een negatieve stelpost een nog in te vullen taakstelling.

Binnen de begroting van Gouda zijn de volgende stelposten verwerkt:

- Stelposten loon- en prijscompensatie: De inkomsten uit het gemeentefonds worden weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat rekening is gehouden met de verwachte toekomstige cumulatieve loon- en prijsstijgingen. De loon- en prijsgevoelige budgetten in de Goudse begroting worden in 2021 verhoogd met de 2,6% voor loongevoelige budgetten en 1,8% voor prijsgevoelige budgetten; zie ook het onderdeel Grondslagen in het hoofdstuk Financiële begroting.
- Stelpost taakmutaties algemene uitkering: De taakmutaties die genoemd worden in circulaire van het gemeentefonds worden in afwachting van nadere inhoudelijke en financiële onderbouwing geraamd op een afzonderlijke post in de begroting. Voor 2021 en verder kunnen nog middelen worden bestemd met betrekking tot onder andere versterking arbeidsmarktregio's, wet inburgering en rijksvaccinatieprogramma.
- Stelpost uitbreiding Westergouwe: Een van de uitgangspunten voor de uitbreiding van Westergouwe is budgetneutraliteit ten aanzien van de gemeentelijke voorzieningen. De lasten van deze voorzieningen die te worden gedekt ten laste van de toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en van de OZB als gevolg van de nieuwbouw in Westergouwe.

Bedragen * € 1.000	2021	2022	2023	2024
Stelpost loon- en prijscompensatie	0	2.308	4.572	6.669
Stelpost taakmutaties algemene uitkering	552	812	739	739
Stelpost uitbreiding Westergouwe	18	404	404	380
Totaal	570	3.524	5.715	7.788

Binnen dit taakveld is ook de verwachte winstuitkering geboekt van het Bedrijvenschap Regio Gouda (BRG) met betrekking tot Gouwepark. De BRG heeft besloten tot een fysieke winstuitkering aan de drie deelnemende gemeenten in de jaren 2020 (€ 1 miljoen), 2021 (€ 1 miljoen) en 2022 (€ 1,9 miljoen). De betreffende bedragen zijn ingeboekt. Onzekerheid bestaat of de uitkeringen van 2021 en 2022 als gevolg van de coronacrisis en de verwachte temporisering van de resterende kaveldelverkoop in het aangegeven ritme zullen plaatsvinden.

Vennootschapsbelasting

Overheden vallen onder de vennootschapsbelastingplicht. Over de winst die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald, moeten zij vennootschapsbelasting (VPB) betalen.

Uit een inventarisatie die gebaseerd is op de jaarrekeningen 2015 t/m 2019 en de (concept)begroting 2020 verwacht de gemeente Gouda bij de belastingaangifte over 2019 op basis van de huidige inzichten dat de clusters Straatparkeren en Parkeergarage door de ondernemerspoort gaan:

- voor het Straatparkeren kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor de cluster Parkeergarage geldt geen vrijstelling en is de geraamde vennootschapsbelasting € 139.000 over de periode 202

Claim Rijk

Tot slot, landsbreed is er sprake van een forse toename in de uitgaven voor Jeugdhulp en Wmo. Ook Gouda wordt geconfronteerd met sterk oplopende kosten die niet meer eenvoudig opgevangen kunnen worden binnen de begroting. Sinds april is het college hierover in gesprek met de raad. In juli heeft het college de raad het fundamentele vraagstuk voorgelegd of er in de programmabegroting sprake kan zijn van het opnemen van een claim Rijk. Door het opnemen van deze claim Rijk wordt verwacht dat het Rijk financieel bijspringt ter dekking van de structurele tekorten op Jeugdzorg en Wmo. Immers, de compensatie die vanuit het Rijk gegeven wordt, benadert de stijging in de Jeugdzorg niet. Naar aanleiding van dit gesprek heeft het college gekeken naar de wijze waarop de claim Rijk vorm kan krijgen. In de onderbouwing is gekeken naar het totale tekort op de Jeugdzorg (bij benadering cumulatief € 61 miljoen) en de eigen verantwoordelijkheid van het college om alles in het werk te stellen de tekorten terug te dringen. Er wordt voorgesteld om een incidentele claim bij het Rijk in te dienen van € 24,6 miljoen. Dit voorstel is in lijn met de raadsnotie 'Claim Rijk voor tekorten Jeugdzorg'.

3.8.4 Wat gaat het opleveren?

3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Lasten	1.234	3.761	5.081	7.705
Baten	-189.760	-186.494	-186.601	-188.823
Saldo van lasten en baten	-188.526	-182.733	-181.520	-181.118
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.000	1.800	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	1.000	1.800	0	0
Resultaat	-187.526	-180.933	-181.520	-181.118

3.8.4.2 Toelichting op de exploitatie

Uit de 2e begrotingswijziging 2020 zijn de volgende mutaties opgenomen (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
2e ijkmoment 2020 voortgang 2020	-2.870	-3.144	-2.451	-2.417
0.10 Mutaties reserves	-153	-146	-138	-39
0.5 Treasury	82	-103	76	-11
0.61 OZB woningen	22	22	22	22
0.62 OZB niet-woningen	5	5	5	5
0.63 Parkeerbelasting	5	5	5	5
0.64 Belastingen overig	133	2	-2	-2
0.8 Overige baten en lasten	-2.963	-2.929	-2.418	-2.397
2e ijkmoment 2020 doorschuifbudgetten	-2.685	-170	0	0
0.10 Mutaties reserves	-2.685	-170	0	0
Budgetneutraal	-3.716	-1.493	-357	-357
0.10 Mutaties reserves	-3.375	-1.136	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-341	-357	-357	-357
Meicirculaire 2020	6.161	5.497	6.829	8.088
0.61 OZB woningen	5	27	50	61
0.62 OZB niet-woningen	4	25	46	57
0.64 Belastingen overig	0	2	3	4
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	4.703	3.369	4.113	5.088
0.8 Overige baten en lasten	1.448	2.075	2.617	2.878
Raadsinformatiebrief 2020 coalitieakkoord baten	-50	-50	-50	-250
0.5 Treasury	0	0	0	-150
0.63 Parkeerbelasting	-50	-50	-50	-100
Raadsinformatiebrief 2020 nieuw beleid	250	250	0	0
0.10 Mutaties reserves	250	250	0	0
Raadsinformatiebrief 2020 ombuigingen	-2.194	-1.844	-1.844	-1.844
0.10 Mutaties reserves	-1.135	-735	-735	-735
0.61 OZB woningen	-1.009	-1.009	-1.009	-1.009
0.63 Parkeerbelasting	-50	-100	-100	-100
Resultaat 2e raadswijziging 2020	-8.933	-4.027	-3.709	-4.200
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	-8.933	-4.027	-3.709	-4.200
Totaal	-14.036	-4.980	-1.580	-979

3.8.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit onderdeel van de begroting. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
0.10 Mutaties reserves	-7.815	-941	921	634
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	-6.616	-1.251	-480	925
0.5 Treasury	-1.389	-1.815	-2.679	-3.050
0.61 OZB woningen	-7.581	-7.700	-7.825	-7.956
0.62 OZB niet-woningen	-7.523	-7.640	-7.764	-7.895
0.63 Parkeerbelasting	-3.864	-3.914	-3.924	-3.924
0.64 Belastingen overig	-2.342	-435	-448	-456
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	-159.129	-161.950	-164.462	-166.898
0.8 Overige baten en lasten	-82	1.972	6.062	8.136
Totaal	-196.341	-183.674	-180.599	-180.484

3.8.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting, de precariobelasting en de naheffingsaanslagen parkeerbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente Gouda heeft 82.446 aandelen BNG à € 2,50 nominaal van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan de BNG. De betrokkenheid van de BNG bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen beperkt zich tot de dividenduitkering die als algemeen dekkingsmiddel wordt gebruikt. Voor 2021 en verder wordt uitgegaan van een jaarlijkse dividenduitkering van € 100.000.

Oasen

De gemeente Gouda heeft 72 aandelen Oasen à € 455,00 nominaal van de in totaal 2.500 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan Oasen. De betrokkenheid van Oasen bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen is gering. Oasen keert geen dividend uit en levert in dit verband geen bijdrage aan de algemene dekkingsmiddelen.